

1987. december 25.

Osztálytársam : Szent-Györgyi Albert.

A budapesti, Lónyai-uccai református főgimnáziumban négy évig osztálytársam voltam Szent-Györgyi Albertnak, a Nobel-díjjal most kitüntetett és világszerte ünnepezt, nagy magyar tudósnek.

E négy év alatt nemcsak közelálltam, hanem közel ültem is hozzá. Egymás mögött volt a helyünk és úgy a barátság mint a közelség alapján gyakran sugtunk egymásnak. Amire neki is többször volt szüksége, mint egy leendő Nobel-díjasról hinné az ember.

Mert Szent-Györgyi Albert nem volt színjeles tanuló, sem magoló „stréber”. Bizonyítványában több volt a kettes mint az egyes, sőt még kémiából sem sugárzott rá előre a Nóbeldíj későbbi fényessége.

Ami leányosan finom arcából és ábrándozó szemeiből, hullámos szőke hajáról és mindig választékos, urias megjelenéséről lesugárzott, az a belső intelligencia volt, mely tekintélyt és népszerűséget szerzett számára az osztályban. A vélemény az volt róla, hogy sohasem tanul, de mindig tud, csak épen nem annyit amennyit kellett volna.

Viszont olyat is tudott, amit nem lehetett megtanulni. A fellépés biztonságát, a szerény, de nem álszerény modort és azt a kívül-belül előmlő jólneveltséget, ami szinte pontosan elárulja a kitűnő gyerek-szobát, az öröklött kulturával átítatott embert.

Bizonyos, hogy Szent-Györgyi Albert tanulmányait nem csak az órák alatt végezte és az óráközökben, az iskolához közelfekvő Nemzeti Múzeumban, ahol a „lyukas” órákat töltöttük, a mozikban és a korcsolyapályán legalább annyi ragadt rá, mint az iskolai könyvekből. Az iskola szabad szelleme, azok az édes-bus hangulatok, melyeket Molnár Ferenc „A Pál uccai fiúk”-ban hallhatatlanul örökít meg, (Molnár diákkorában kiörülhetetlenül bevészte nevét — az osztály egyik padjába); pompásan összeillettek Szent-Györgyi bohémesen könnyed lényével, mely azonban csak a merev formákat nem tűrte, bensőleg tartalmas és komoly volt, mint az iskola nagy hagyományai.

Akik szűkebb baráti társaságában: Ballagi István, Melly József, Bilkei-Papp Lajos, Ertl Tibor mostani egyetemi magántanárokkal a városligeti nagy korcsolyapályán „bógnizni” látták Szent-Györgyit, aligha gondoltak a Nóbeldíjra, legfeljebb egy-egy versenydíj volt álmuk álma, ami a korcsolyapályán gyakran kijutott a Szent-Györgyi család tagjainak. Egyik rokona korcsolyavilágbajnoknő volt, a másik a Budapesti Korcsolyázó Egyesület vezetője. Nem csoda, ha a világsajtó képein most is legsűrűbben korcsolyatálcákon siklik a hallhatatlanság felé.

A József-köruti Bodográf-mozi közönsége — amely minden műsornál láthatta a csinos kis fiút, szintén nem sejtette, hogy három évtizeddel később a kis fiú a kis Magyarországnak szerzi dicsőséget, hogy ő is benne lesz a mozi heti hirdójában.

S ha akkor Szent-Györgyi Albert nem is szerzett magának jeles bizonyítványt, megszerezte most hazájának a nemzetek nagy tanulmányi versenyén, ahol büszkén vallják őt osztályosuknak, a világ legkiválóbb szellemei.

Az egykori osztálytársaknak pedig megmarad a sorsjegytulajdonos öröme, akinek számához legalább közeljárt a kihuzott főnyeremény száma...

dr. Sándor Zoltán